

Γνώμη του Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (άρθρο 64)

Γνώμη 5/2019 σχετικά με την αλληλεπίδραση μεταξύ της Οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του ΓΚΠΔ, ιδίως όσον αφορά την αρμοδιότητα, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων

Εκδόθηκε στις 12 Μαρτίου 2019

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1	Περίληψη των πραγματικών περιστατικών	4
2	Νομικό πλαίσιο	5
2.1	Σχετικές διατάξεις του ΓΚΠΔ	5
2.2	Σχετικές διατάξεις της Οδηγίας-Πλαίσιο	7
2.3	Σχετικές διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες	7
3	Πεδίο εφαρμογής της παρούσας γνώμης	10
3.1	Υποθέσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ	12
3.2	Υποθέσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες	12
3.2.1	Το γενικό ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες	12
3.2.2	Το διευρυμένο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του άρθρου 5 παράγραφος 3 και του άρθρου 13 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες	15
3.3	Υποθέσεις που εμπίπτουν στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες όσο και του ΓΚΠΔ.	15
4	Αλληλεπίδραση μεταξύ της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και του ΓΚΠΔ	18
4.1	«Εξειδίκευση»	18
4.2	«Συμπλήρωση»	20
4.3	Η έννοια του άρθρου 95 του ΓΚΠΔ	20
4.4	Συνύπαρξη	21
5	Όσον αφορά την αρμοδιότητα, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων	22
5.1	Επιβολή του ΓΚΠΔ	24
5.2	Επιβολή της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες	26
5.3	Επιβολή στις περιπτώσεις στις οποίες ο ΓΚΠΔ και η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες διασταυρώνονται	28
5.3.1	Ερώτημα ένα: είναι ορισμένες πράξεις επεξεργασίας «εκτός ορίων» για τις αρχές προστασίας δεδομένων;	28
5.3.2	Ερώτημα δύο: είναι «εκτός ορίων» οι εθνικές διατάξεις για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες;	30
6	Όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής των μηχανισμών συνεργασίας και συνεκτικότητας	32
7	Συμπέρασμα	34

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων

Έχοντας υπόψη το άρθρο 63 και το άρθρο 64 παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (εφεξής «ΓΚΠΔ»),

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον ΕΟΧ, και ιδίως το Παράρτημα XI και το Πρωτόκολλο 37, όπως αυτά τροποποιήθηκαν με την Απόφαση αριθ. 154/2018 της Μικτής Επιτροπής του ΕΟΧ, της 6ης Ιουλίου 2018,

Έχοντας υπόψη το άρθρο 10 και το άρθρο 22 του Εσωτερικού Κανονισμού του, της 25ης Μαΐου 2018, όπως τροποποιήθηκε στις 23 Νοεμβρίου 2018,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κύριος ρόλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (εφεξής «το ΕΣΠΔ») είναι να διασφαλίζει τη συνεκτική εφαρμογή του Κανονισμού 2016/679 («ΓΚΠΔ») σε ολόκληρο τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο. Το άρθρο 64 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι κάθε εποπτική αρχή, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων ή η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει την εξέταση οποιουδήποτε ζητήματος γενικής εφαρμογής ή ζητήματος που παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη από το Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων, με σκοπό την έκδοση γνώμης. Σκοπός της παρούσας γνώμης είναι η εξέταση ενός ζητήματος γενικής εφαρμογής ή το οποίο παράγει αποτελέσματα σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη.

(2) Στις 3 Δεκεμβρίου 2018 η Βελγική Αρχή Προστασίας Δεδομένων ζήτησε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων να εξετάσει το ζήτημα και να εκδώσει γνώμη σχετικά με την αλληλεπίδραση μεταξύ του ΓΚΠΔ και της Οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ιδίως όσον αφορά την αρμοδιότητα, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων.

(3) Η γνώμη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 64 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με το άρθρο 10 παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού του ΕΣΠΔ εντός οκτώ εβδομάδων από την πρώτη εργάσιμη ημέρα αφότου ο Πρόεδρος και η αρμόδια εποπτική αρχή αποφάσισαν ότι ο φάκελος είναι πλήρης. Με απόφαση του Προέδρου, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί κατά έξι ακόμη εβδομάδες, λαμβανομένης υπόψη της πολυπλοκότητας του θέματος,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΗ:

1 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ

1. Στις 3 Δεκεμβρίου 2018 η Βελγική ΑΠΔ ζήτησε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων να εξετάσει το ζήτημα και να εκδώσει γνώμη σχετικά με την αλληλεπίδραση μεταξύ της Οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες¹ και του ΓΚΠΔ, υποβάλλοντας τα ακόλουθα ερωτήματα:
 - α. Όσον αφορά την **αρμοδιότητα, τα καθήκοντα και τις εξουσίες** των αρχών προστασίας δεδομένων², κατά πόσον
 - i. οι αρχές προστασίας δεδομένων είναι ή δεν είναι σε θέση να ασκήσουν την αρμοδιότητα, τα καθήκοντα και τις εξουσίες τους σε σχέση με επεξεργασία που εμπίπτει, τουλάχιστον σε σχέση με ορισμένες πράξεις επεξεργασίας, στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της Οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες· και αν είναι σε τέτοια θέση, κατά πόσον
 - ii. οι αρχές προστασίας δεδομένων μπορούν ή θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις διατάξεις της Οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και/ή τις εθνικές εναρμονιστικές διατάξεις της κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων, των καθηκόντων και των εξουσιών τους στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ (π.χ. κατά την αξιολόγηση της νομιμότητας της επεξεργασίας) και, αν ναι, σε ποιο βαθμό·
 - β. κατά πόσον **οι μηχανισμοί συνεργασίας και συνεκτικότητας** μπορούν ή θα πρέπει να εφαρμόζονται σε σχέση με επεξεργασία που εμπίπτει, τουλάχιστον σε σχέση με ορισμένες πράξεις επεξεργασίας, στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της Οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες· και
 - γ. σε ποιο βαθμό μπορεί επεξεργασία **να διέπεται από τις διατάξεις** τόσο της Οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες όσο και του ΓΚΠΔ και κατά πόσον μια τέτοια περίπτωση επηρεάζει τις απαντήσεις στα ερωτήματα 1 και 2.
2. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων θεωρεί ότι τα ερωτήματα αυτά αφορούν ένα ζήτημα γενικής εφαρμογής του ΓΚΠΔ, δεδομένου ότι υπάρχει σαφής ανάγκη συνεκτικής ερμηνείας μεταξύ των αρχών προστασίας δεδομένων όσον αφορά τα όρια των αρμοδιοτήτων, των καθηκόντων και των εξουσιών τους. Η αποσαφήνιση είναι ιδιαίτερα αναγκαία για να εξασφαλιστεί, μεταξύ άλλων, συνεκτική πρακτική αμοιβαίας συνδρομής σύμφωνα με το άρθρο 61 του ΓΚΠΔ και κοινές επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 62 του ΓΚΠΔ.
3. Η παρούσα γνώμη δεν αφορά την εν λόγω κατανομή αρμοδιοτήτων, καθηκόντων και εξουσιών των αρχών προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο της πρότασης κανονισμού για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

¹ Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2006/24/ΕΚ και την Οδηγία 2009/136/ΕΚ.

² Όπως ορίζονται στα άρθρα 55-58 του ΓΚΠΔ. Ο όρος «αρχές προστασίας δεδομένων» (σε αντίθεση με τον όρο «εποπτικές αρχές») χρησιμοποιείται σε όλη την παρούσα Γνώμη προκειμένου να γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ των «εποπτικών αρχών» που προβλέπονται από τον ΓΚΠΔ και άλλων τύπων εποπτικών αρχών, όπως οι εθνικές κανονιστικές αρχές που αναφέρονται στην Οδηγία 2002/58/ΕΚ.

2 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1 Σχετικές διατάξεις του ΓΚΠΔ

4. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ, ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται «στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης.»

Το άρθρο 2 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ ορίζει ότι ο ΓΚΠΔ δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα:

«α) στο πλαίσιο δραστηριότητας η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης,

β) από τα κράτη μέλη κατά την άσκηση δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κεφαλαίου 2 του τίτλου V της ΣΕΕ,

γ) από φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο αποκλειστικά προσωπικής ή οικιακής δραστηριότητας,

δ) από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας και πρόληψης έναντι κινδύνων που απειλούν τη δημόσια ασφάλεια».

5. Το άρθρο 5, με τίτλο «Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης ότι κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι σύννομη και θεμιτή³. Στο άρθρο 6 περιγράφονται οι περιστάσεις υπό τις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι σύννομη, μία από τις οποίες αφορά στη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων. Το άρθρο 7 αποσαφηνίζει περαιτέρω τις προϋποθέσεις για έγκυρη συγκατάθεση κατά την έννοια του ΓΚΠΔ⁴.

6. Το άρθρο 51 παράγραφος 1 ορίζει τη νομική εντολή των αρχών προστασίας δεδομένων, η οποία συνίσταται στην παρακολούθηση της εφαρμογής του ΓΚΠΔ με σκοπό την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας που τα αφορά και τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ένωση. Τα άρθρα 55, 57 και 58 καθορίζουν τις αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και τις εξουσίες κάθε αρχής προστασίας δεδομένων. Το κεφάλαιο VII του ΓΚΠΔ, με τίτλο «Συνεργασία και Συνεκτικότητα», προσδιορίζει τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους συνεργάζονται οι αρχές προστασίας δεδομένων προκειμένου να συμβάλουν στη συνεκτική εφαρμογή του ΓΚΠΔ.

7. Το άρθρο 94, με τίτλο «Κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ», ορίζει ότι:

«1. Η οδηγία 95/46/ΕΚ καταργείται από τις 25 Μαΐου 2018.

2. Οι παραπομπές στην καταργούμενη οδηγία θεωρούνται παραπομπές στον παρόντα Κανονισμό. Οι παραπομπές στην Ομάδα Εργασίας για την προστασία των προσώπων έναντι

³ Βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 39 του ΓΚΠΔ («Κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι σύννομη και δίκαιη. [...]»).

⁴ Βλ. κατευθυντήριες γραμμές της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 (WP29) σχετικά με τη συγκατάθεση βάσει του κανονισμού 2016/679, WP259 αναθ.01, που εγκρίθηκαν από το ΕΣΠΔ στις 25 Μαΐου 2018.

της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που συστάθηκε με το άρθρο 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, θεωρούνται παραπομπές στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων που συστήνεται με τον παρόντα Κανονισμό.»

8. Το άρθρο 95, με τίτλο «Σχέση με την οδηγία 2002/58/EK», ορίζει ότι:

«Ο παρών κανονισμός δεν επιβάλλει πρόσθετες υποχρεώσεις σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε σχέση με την επεξεργασία όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμων στο κοινό σε δημόσια δίκτυα επικοινωνίας στην Ένωση σε σχέση με θέματα τα οποία υπόκεινται στις ειδικές υποχρεώσεις με τον ίδιο στόχο που ορίζεται στην οδηγία 2002/58/EK.»

9. Η αιτιολογική σκέψη 173 του ΓΚΠΔ ορίζει:

«(173) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα θέματα που αφορούν την προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τα οποία δεν υπάγονται στις ειδικές υποχρεώσεις που έχουν τον ίδιο στόχο, όπως περιγράφονται στην οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περιλαμβανομένων των υποχρεώσεων του υπευθύνου επεξεργασίας και των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων. Για την αποσαφήνιση της σχέσης μεταξύ του παρόντος κανονισμού και της οδηγίας 2002/58/EK, η εν λόγω οδηγία θα πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα. Μόλις εκδοθεί ο παρών κανονισμός, θα πρέπει να επανεξεταστεί η οδηγία 2002/58/EK, ιδίως για να διασφαλιστεί η συνοχή της με τον παρόντα κανονισμό.»

2.2 Σχετικές διατάξεις της Οδηγίας-Πλαίσιο

10. Στο άρθρο 2 στοιχείο ζ) της οδηγίας-πλαίσιο⁵ ορίζεται ως «εθνική κανονιστική αρχή»:

«ο ή οι φορείς στους οποίους ένα κράτος μέλος έχει αναθέσει οποιαδήποτε από τα κανονιστικά καθήκοντα που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία και τις ειδικές οδηγίες.»

11. Στο άρθρο 2 παράγραφος ιβ) της οδηγίας-πλαίσιο ορίζονται ως:

«“ειδικές οδηγίες”: η οδηγία 2002/20/EK (οδηγία για την αδειοδότηση), η οδηγία 2002/19/EK (οδηγία για την πρόσβαση), η οδηγία 2002/22/EK (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) και η οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (“οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες”).»

12. Το άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας-πλαίσιο προβλέπει ότι:

«Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι καθένα από τα καθήκοντα που ανατίθενται στις εθνικές κανονιστικές αρχές βάσει της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών, αναλαμβάνεται από αρμόδιο φορέα.»

2.3 Σχετικές διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

13. Το άρθρο 1 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες προβλέπει ότι:

⁵ Οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο)

«Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εξειδικεύουν και συμπληρώνουν [τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679] για τους σκοπούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Επιπλέον, οι εν λόγω διατάξεις παρέχουν προστασία των εννόμων συμφερόντων των συνδρομητών που είναι νομικά πρόσωπα.»⁶.

⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 94 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ, όλες οι παραπομπές στην οδηγία 95/46 οι οποίες περιλαμβάνονται στην Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχουν αντικατασταθεί από παραπομπές στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και οι παραπομπές στην Ομάδα Εργασίας για την προστασία των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που συστάθηκε με το άρθρο 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ έχουν αντικατασταθεί από παραπομπές στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων.

14. Στο άρθρο 2 παράγραφος στ) της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζεται ως:

«“συγκατάθεση”, του χρήστη ή του συνδρομητή, η συγκατάθεση του προσώπου που αφορούν τα δεδομένα, κατά την έννοια [του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679]»

15. Το άρθρο 15 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζει ότι:

«Οι διατάξεις του [κεφαλαίου VIII περί προσφυγών, ευθύνης και κυρώσεων] του [κανονισμού (ΕΕ) 2016/679] ισχύουν όσον αφορά τις εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και όσον αφορά τα ατομικά δικαιώματα που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.»

16. Το άρθρο 15 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζει ότι:

«[Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων] εκτελεί επίσης τα καθήκοντα που προβλέπονται στο [άρθρο 70 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679] όσον αφορά θέματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, δηλαδή την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και των εννόμων συμφερόντων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.»

17. Το άρθρο 15α, με τίτλο «Εφαρμογή και επιβολή», ορίζει ότι:

«1. Τα κράτη μέλη καθορίζουν το σύστημα των κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένων κυρώσεων όπου κρίνεται απαραίτητο, που επιβάλλονται στις παραβάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο εφαρμογής τους. [...]

2. Με την επιφύλαξη οιωνδήποτε ένδικων μέσων που είναι ενδεχομένως διαθέσιμα, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια εθνική αρχή και, όπου συντρέχει περίπτωση, άλλοι εθνικοί φορείς να έχουν την εξουσία να διατάξουν τον τερματισμό των παραβάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια εθνική αρχή και, όπου συντρέχει περίπτωση, άλλοι εθνικοί φορείς να έχουν όλες τις αναγκαίες ελεγκτικές εξουσίες και μέσα, περιλαμβανομένης της εξουσίας να αποκτούν οιοσδήποτε σχετικές πληροφορίες ενδεχομένως χρειάζονται για την παρακολούθηση και επιβολή των εθνικών διατάξεων που θεσπίστηκαν κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

4. Οι αρμόδιες κανονιστικές αρχές μπορούν να λαμβάνουν μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί αποτελεσματική διασυνοριακή συνεργασία κατά την επιβολή των εθνικών νόμων που θεσπίζονται βάσει της παρούσας οδηγίας και για να δημιουργηθούν εναρμονισμένοι όροι για την παροχή υπηρεσιών που περιλαμβάνουν διασυνοριακές ροές δεδομένων.

Οι εθνικές κανονιστικές αρχές παρέχουν στην Επιτροπή, έγκαιρα πριν από τον καθορισμό τέτοιων μέτρων, περίληψη των λόγων που επιβάλλουν την ανάληψη δράσης, των σχεδιαζόμενων μέτρων και του προτεινόμενου τρόπου δράσης. Η Επιτροπή μπορεί, αφού εξετάσει τις σχετικές πληροφορίες και έλθει σε διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό δίκτυο και τον Οργανισμό Ασφάλειας των Πληροφοριών (ENISA) και [το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων], να υποβάλει σχετικές παρατηρήσεις ή συστάσεις προκειμένου, ιδιαίτερα, να διασφαλίσει ότι τα μέτρα δεν θα έχουν αρνητικό αντίκτυπο στη λειτουργία της εσωτερικής

αγοράς. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές, όταν λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με την επιβολή μέτρων, λαμβάνουν υπόψη τις παρατηρήσεις ή τις συστάσεις της Επιτροπής στο μέγιστο δυνατό βαθμό.»

18. Η αιτιολογική σκέψη 10 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες αναφέρει ότι:

«Στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, [ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679] εφαρμόζεται ιδίως σε όλα τα ζητήματα που αφορούν την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών που δεν καλύπτονται ρητά από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων του υπεύθυνου επεξεργασίας και των ατομικών δικαιωμάτων. [Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679] εφαρμόζεται στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών που δεν απευθύνονται στο ευρύ κοινό.»

3 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΓΝΩΜΗΣ

19. Ο ΓΚΠΔ έχει ως στόχους την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων, και ειδικότερα του δικαιώματός τους στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ένωση.⁷ Για την επίτευξη αυτών των στόχων ο ΓΚΠΔ θεσπίζει κοινούς κανόνες για την επεξεργασία των δεδομένων, ώστε να διασφαλίζεται η συνεκτική αποτελεσματική προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ολόκληρη την Ένωση και να αποτρέπονται οι αποκλίσεις που εμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην εσωτερική αγορά. Οι κανόνες διασφαλίζουν την ισορροπία μεταξύ των (δυνητικών) οφελών της επεξεργασίας δεδομένων και των (δυνητικών) μειονεκτημάτων.
20. Η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες έχει ως στόχο την εναρμόνιση των εθνικών διατάξεων οι οποίες απαιτούνται προκειμένου να διασφαλίζεται ισοδύναμο επίπεδο προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, και ιδίως του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και την εμπιστευτικότητα, όσον αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και να διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και των εξοπλισμών και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Κοινότητα⁸. Συνεπώς, η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες επιδιώκει να διασφαλίσει τον σεβασμό των δικαιωμάτων που ορίζονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη. Στο πλαίσιο αυτό, η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες έχει ως στόχο «να εξειδικεύσει και να συμπληρώσει» τις διατάξεις του ΓΚΠΔ όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών⁹.
21. Τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων περιορίζονται στην επεξεργασία η οποία εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Για να αποσαφηνιστεί

⁷ Άρθρο 1 του ΓΚΠΔ.

⁸ Άρθρο 1 παράγραφος 1 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

⁹ Άρθρο 1 παράγραφοι 1-2 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, που πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ.

περαιτέρω το πεδίο εφαρμογής της παρούσας γνώμης, οι ακόλουθες ενότητες διευκρινίζουν τις περιπτώσεις που:

- δεν υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ του ΓΚΠΔ και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, επειδή το ζήτημα δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ·
- δεν υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ του ΓΚΠΔ και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, επειδή το ζήτημα δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες· και
- υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ του ΓΚΠΔ και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, επειδή η επεξεργασία εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

3.1 Υποθέσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ

22. Κατ' αρχήν, το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ καλύπτει κάθε μορφή επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ανεξάρτητα από τη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία¹⁰. Ο ΓΚΠΔ δεν εφαρμόζεται όταν:
- δεν υφίσταται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (π.χ. ο αριθμός τηλεφώνου μιας αυτοματοποιημένης υπηρεσίας εξυπηρέτησης πελατών ενός νομικού προσώπου ή η διεύθυνση IP ενός ψηφιακού φωτοαντιγραφικού μηχανήματος σε ένα εταιρικό δίκτυο δεν συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα)·
 - οι δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 2 παράγραφοι 2 και 3 του ΓΚΠΔ· ή
 - οι δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ¹¹.

3.2 Υποθέσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

23. Μια ιδιαιτερότητα της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες είναι ότι δύο από τις διατάξεις της έχουν ευρύτερο πεδίο εφαρμογής από τις υπόλοιπες διατάξεις, για τις οποίες το πεδίο εφαρμογής περιορίζεται στην παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε δημόσια δίκτυα επικοινωνιών. Κατά συνέπεια, όπως περιγράφεται στις επόμενες ενότητες, πρέπει να απαντηθούν δύο ερωτήματα για να προσδιοριστεί κατά πόσον μια δραστηριότητα εμπίπτει ή δεν εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

3.2.1 Το γενικό ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

24. Σύμφωνα με το άρθρο 3 αυτής, η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες εφαρμόζεται *«στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε δημόσια δίκτυα επικοινωνιών στην Κοινότητα, περιλαμβανομένων των δημοσίων δικτύων επικοινωνιών που υποστηρίζουν συσκευές συλλογής δεδομένων και ταυτοποίησης»*.
25. Ως εκ τούτου, η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, σε πρώτο βαθμό, αφορά τις διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών¹².

¹⁰ Βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 46 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

¹¹ Άρθρο 3 του ΓΚΠΔ. Βλ. κατευθυντήριες γραμμές 3/2018 του ΕΣΠΑ σχετικά με το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ (άρθρο 3), της 16ης Νοεμβρίου 2018.

¹² Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, Εκ των υστέρων αξιολόγηση REFIT της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, έκθεση SWD (2017) 005 της Επιτροπής, σ. 20· έκθεση προς την Επιτροπή «Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες: αξιολόγηση της μεταφοράς, της αποτελεσματικότητας και της συμβατότητας με τον προτεινόμενο Κανονισμό για την προστασία των δεδομένων», SMART 2013/0071, σ. 24 επ.

Ο Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών¹³ προβλέπει ότι καλύπτονται οι υπηρεσίες που είναι λειτουργικά ισοδύναμες με τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

¹³ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

26. Για τους σκοπούς του γενικού ουσιαστικού πεδίου εφαρμογής της, η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες εφαρμόζεται όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- Υπάρχει υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΥΕΕ)¹⁴.
 - η εν λόγω υπηρεσία παρέχεται μέσω δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών¹⁵.
 - η υπηρεσία και το δίκτυο είναι διαθέσιμα στο κοινό¹⁶.
 - η υπηρεσία και το δίκτυο προσφέρονται στην ΕΕ.
27. Οι δραστηριότητες που δεν πληρούν όλα τα ανωτέρω κριτήρια δεν εμπίπτουν, γενικά, στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Παραδείγματα:

Ένα εταιρικό δίκτυο στο οποίο έχουν πρόσβαση μόνο οι εργαζόμενοι για επαγγελματικούς σκοπούς δεν αποτελεί «διαθέσιμη στο κοινό» υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Ως εκ τούτου, η διαβίβαση δεδομένων θέσης μέσω ενός τέτοιου δικτύου δεν εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.¹⁷

Μια υπηρεσία συγχρονισμού ωρολογίου στέλνει ένα σήμα μέσω ενός δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε όλα τα ρολόγια που τηρούν το πρωτόκολλο συγχρονισμού της εν λόγω υπηρεσίας (απροσδιόριστος αριθμός αποδεκτών). Η υπηρεσία αυτή είναι υπηρεσία εκπομπής και όχι υπηρεσία επικοινωνίας στο υπάρχον πλαίσιο και ούτε αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

¹⁴ Το άρθρο 2 στοιχείο δ) της Οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζει ως «επικοινωνία» «κάθε πληροφορία που ανταλλάσσεται ή διαβιβάζεται μεταξύ ενός πεπερασμένου αριθμού μερών, μέσω μιας διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών» και ότι δεν περιλαμβάνονται εν προκειμένω οι ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες, οι οποίες μπορούν —θεωρητικά— να αφορούν απεριόριστο ακροατήριο. Ο όρος «υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών» ορίζεται επί του παρόντος από το άρθρο 2 στοιχείο δ) της Οδηγίας-Πλαίσιο, ενώ από την 21η Δεκεμβρίου 2020 θα ορίζεται από το άρθρο 2 σημείο 4) του Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

¹⁵ Το «δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών» ορίζεται επί του παρόντος από το άρθρο 2 στοιχείο α) της Οδηγίας-Πλαίσιο, ενώ από την 21η Δεκεμβρίου 2020 θα ορίζεται από το άρθρο 2 σημείο 1) του Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

¹⁶ Μια υπηρεσία προς το κοινό είναι μια υπηρεσία διαθέσιμη σε όλα τα μέλη του κοινού στην ίδια βάση και όχι μόνο στις υπηρεσίες που ανήκουν στο δημόσιο. Πρβλ.: ΕΕΠΔ, γνώμη 5/2016, προκαταρκτική γνώμη του ΕΕΠΔ σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (2002/58/ΕΚ), σ. 12, και ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το καθεστώς και την εφαρμογή της οδηγίας 90/388/ΕΟΚ σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών [COM (95) 113 τελικό της 4.4.1995, σ. 14].

¹⁷ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, εκ των υστέρων αξιολόγηση REFIT της οδηγίας 2002/58/ΕΚ για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, έκθεση SWD (2017) 005 της Επιτροπής, σ. 21, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017SC0005&from=EN>; έκθεση προς την Επιτροπή «Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες: αξιολόγηση της μεταφοράς, της αποτελεσματικότητας και της συμβατότητας με τον προτεινόμενο κανονισμό για την προστασία των δεδομένων», SMART 2013/0071, σ. 14, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eprivacy-directive-assessment-transposition-effectiveness-and-compatibility-proposed-data>.

3.2.2 Το διευρυμένο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του άρθρου 5 παράγραφος 3 και του άρθρου 13 της Οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

28. Πρωταρχικός στόχος της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες είναι η διασφάλιση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του κοινού όταν χρησιμοποιεί δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών¹⁸. Υπό το πρίσμα του στόχου αυτού, το άρθρο 5 παράγραφος 3 και το άρθρο 13 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες εφαρμόζονται στους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και στους διαχειριστές ιστότοπων (π.χ. για τα «cookies») ή σε άλλες επιχειρήσεις (π.χ. για άμεση εμπορική προώθηση)¹⁹.

Παραδείγματα:

Οι υπηρεσίες μηχανών αναζήτησης που αποθηκεύουν ή έχουν πρόσβαση σε «cookies» στη συσκευή ενός χρήστη εμπίπτουν στο διευρυμένο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 5 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες²⁰.

Η αυτόκλητη ηλεκτρονική αλληλογραφία που αποστέλλεται από τον διαχειριστή ενός ιστότοπου με σκοπό την απευθείας εμπορική προώθηση εμπίπτει επίσης στο διευρυμένο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 13 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες²¹.

3.3 Υποθέσεις που εμπίπτουν στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο της Οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες όσο και του ΓΚΠΔ.

29. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα δραστηριοτήτων επεξεργασίας που εμπίπτουν στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες όσο και του ΓΚΠΔ. Σαφές παράδειγμα είναι η χρήση «cookies». Στη γνώμη της σχετικά με την επιγραμμική συμπεριφορική διαφήμιση, η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 ανέφερε:

¹⁸ Το άρθρο 1 παράγραφος 1 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζει: «*Η παρούσα οδηγία προβλέπει την εναρμόνιση των εθνικών διατάξεων οι οποίες απαιτούνται προκειμένου να διασφαλίζεται ισοδύναμο επίπεδο προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, και ιδίως του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και την εμπιστευτικότητα, όσον αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και να διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και των εξοπλισμών και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Κοινότητα.*»

¹⁹ Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία των δεδομένων, γνώμη 2/2010 σχετικά με την επιγραμμική συμπεριφορική διαφήμιση, 22 Ιουνίου 2010, WP 171, ενότητα 3.2.1, σ. 10. Γνώμη 1/2008 σχετικά με τα θέματα προστασίας δεδομένων σε σχέση με τις μηχανές αναζήτησης (WP148), ενότητα 4.1.3, σ. 13. Έκθεση προς την Επιτροπή «Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες: αξιολόγηση της μεταφοράς, της αποτελεσματικότητας και της συμβατότητας με τον προτεινόμενο κανονισμό για την προστασία των δεδομένων», SMART 2013/0071, σ. 9.

²⁰ Γνώμη 1/2008 σχετικά με τα θέματα προστασίας δεδομένων σε σχέση με τις μηχανές αναζήτησης (WP148), ενότητα 4.1.3, σ. 13.

²¹ Γνώμη 1/2008 σχετικά με τα θέματα προστασίας δεδομένων σε σχέση με τις μηχανές αναζήτησης (WP148), ενότητα 4.1.3, σ. 13.

«Εάν, ως αποτέλεσμα της τοποθέτησης «cookies» ή παρόμοιων διατάξεων και της ανάκτησης πληροφοριών μέσω αυτών, οι συλλεγόμενες πληροφορίες μπορούν να θεωρηθούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, πέραν του άρθρου 5 παράγραφος 3, εφαρμόζεται και η Οδηγία 95/46/ΕΚ.»²²

30. Η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) επιβεβαιώνει ότι είναι δυνατόν επεξεργασία να εμπίπτει ταυτόχρονα στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες όσο και του ΓΚΠΔ. Στην υπόθεση *Wirtschaftsakademie*²³, το ΔΕΕ εφάρμοσε την οδηγία 95/46/ΕΚ παρά το γεγονός ότι η υποκείμενη επεξεργασία αφορούσε επίσης πράξεις επεξεργασίας που ενέπιπταν στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Στην εκκρεμούσα υπόθεση *Fashion ID*, ο γενικός εισαγγελέας εξέφρασε την άποψη ότι σε μια υπόθεση που αφορά πρόσθετα και «cookies» ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να εφαρμόζονται και τα δύο σύνολα κανόνων.²⁴
31. Ενώ ο ΓΚΠΔ αντικατέστησε την οδηγία 95/46/ΕΚ στις 25 Μαΐου 2018, η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε από το ΔΕΕ και την Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29, σύμφωνα με την οποία και οι δύο νομικές πράξεις μπορούν να εφαρμόζονται ταυτόχρονα, παραμένει συναφής. Η αιτιολογική σκέψη 30 του ΓΚΠΔ αναλύει τον ορισμό των «επιγραμμικών αναγνωριστικών στοιχείων ταυτότητας» κατά τρόπο που υποστηρίζει την ερμηνεία ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες:

«Τα φυσικά πρόσωπα μπορεί να συνδέονται με επιγραμμικά αναγνωριστικά στοιχεία ταυτότητας, τα οποία παρέχονται από τις συσκευές, τις εφαρμογές, τα εργαλεία και τα πρωτοκόλλα τους, όπως διευθύνσεις διαδικτυακού πρωτοκόλλου, αναγνωριστικά cookies ή άλλα αναγνωριστικά στοιχεία όπως ετικέτες αναγνώρισης μέσω ραδιοσυχνότητων. Αυτά μπορεί να αφήνουν ίχνη τα οποία, ιδίως όταν συνδυαστούν με μοναδικά αναγνωριστικά στοιχεία ταυτότητας και άλλες πληροφορίες που λαμβάνουν οι εξυπηρετητές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δημιουργηθεί το προφίλ των φυσικών προσώπων και να αναγνωριστεί η ταυτότητά τους.»

32. Αξίζει να σημειωθεί ειδικότερα ότι οι «διευθύνσεις διαδικτυακού πρωτοκόλλου» (διευθύνσεις IP) και τα «αναγνωριστικά cookies» αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 30, η οποία αναφέρει ότι οι διευθύνσεις IP και τα αναγνωριστικά cookies μπορεί να συνδυάζονται με άλλα «μοναδικά αναγνωριστικά στοιχεία ταυτότητας» και άλλες πληροφορίες που λαμβάνουν οι εξυπηρετητές με σκοπό τη δημιουργία του προφίλ φυσικών προσώπων.
33. Με άλλα λόγια, ο ίδιος ο ΓΚΠΔ αναφέρεται ρητά, κατά την αποσαφήνιση του δικού του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής (της έννοιας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα), σε δραστηριότητες

²² Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία των δεδομένων, Γνώμη 2/2010 σχετικά με την επιγραμμική συμπεριφορική διαφήμιση, 22 Ιουνίου 2010, WP 171, σ. 11. Βλ. επίσης Γνώμη 1/2008 σχετικά με τα θέματα προστασίας δεδομένων σε σχέση με τις μηχανές αναζήτησης (WP148), ενότητα 4.1.3, σ. 13-15.

²³ ΔΕΕ, C-210/16, 5 Ιουνίου 2018, C-210/16, ECLI:EU:C:2018:388. Βλ. ιδίως σκέψεις 33 -34.

²⁴ Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Bobek στην υπόθεση *Fashion ID*, C-40/17, 19 Δεκεμβρίου 2018, ECLI:EU:C:2018:1039. Βλ. ιδίως σκέψεις 111 -115.

επεξεργασίας που εμπίπτουν επίσης, τουλάχιστον εν μέρει, στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

34. Ένα άλλο παράδειγμα δραστηριότητας που εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες όσο και του ΓΚΠΔ είναι η πελατειακή σχέση μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των φυσικών προσώπων που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες τους, η οποία, αφενός, συνεπάγεται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με τους πελάτες και, αφετέρου, διέπεται από ειδικούς κανόνες, π.χ. όσον αφορά τους καταλόγους συνδρομητών, την αναλυτική χρέωση ή την αναγνώριση καλούσας γραμμής. Τα δεδομένα κίνησης και τα δεδομένα θέσης που παράγονται από υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον σχετίζονται με φυσικά πρόσωπα.
35. Τέλος, το άρθρο 95 του ΓΚΠΔ και η αιτιολογική σκέψη 173 του ΓΚΠΔ επιβεβαιώνουν τη σχέση *lex generalis - lex specialis* μεταξύ του ΓΚΠΔ και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, με το άρθρο 95 να προβλέπει ότι ο ΓΚΠΔ δεν επιβάλλει πρόσθετες υποχρεώσεις σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε σχέση με την επεξεργασία όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμων στο κοινό σε δημόσια δίκτυα επικοινωνίας στην Ένωση σε σχέση με θέματα τα οποία υπόκεινται στις ειδικές υποχρεώσεις με τον ίδιο στόχο που ορίζεται στην οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

36. Η παρούσα γνώμη έχει ως στόχο να αποσαφηνίσει την αρμοδιότητα, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων όσον αφορά τις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες όσο και του ΓΚΠΔ, όπως περιγράφεται εν συντομία στις προηγούμενες ενότητες. Στις ενότητες που ακολουθούν περιγράφονται ορισμένες περιπτώσεις αλληλεπίδρασης μεταξύ των διατάξεων της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και του ΓΚΠΔ και του τρόπου με τον οποίο κάθε σύνολο κανόνων σχετίζεται με τη μία και την άλλη νομοθετική πράξη.

4 ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΚΠΔ

37. Παρά το γεγονός ότι υπάρχει αλληλεπικάλυψη όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής μεταξύ της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και του ΓΚΠΔ, αυτή δεν οδηγεί κατ' ανάγκη σε σύγκρουση μεταξύ των κανόνων. Εκτός του ότι αυτό προκύπτει από την ανάγνωση των διαφόρων διατάξεων κατ' αντιπαραβολή, το άρθρο 1 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών ορίζει ρητά ότι «οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εξειδικεύουν και συμπληρώνουν την οδηγία 95/46/ΕΚ (...)»²⁵. Για την ορθή κατανόηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και του ΓΚΠΔ, είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστεί πρώτα η έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Στη συνέχεια, αποσαφηνίζεται η σημασία και οι συνέπειες του άρθρου 95 του ΓΚΠΔ.

4.1 «Εξειδίκευση»

38. Ορισμένες διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες «εξειδικεύουν» τις διατάξεις του ΓΚΠΔ όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Σύμφωνα με την αρχή «*lex specialis derogate legi generali*», οι ειδικές διατάξεις υπερισχύουν των γενικών κανόνων στις περιπτώσεις τις οποίες έχουν σκοπό να ρυθμίσουν ειδικά²⁶. Στις περιπτώσεις στις οποίες η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες «εξειδικεύει» (δηλαδή καθιστά πιο ειδικούς) τους κανόνες του ΓΚΠΔ, οι (ειδικές) διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ως «*lex specialis*», υπερισχύουν των (γενικότερων) διατάξεων του ΓΚΠΔ²⁷. Ωστόσο, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία δεν διέπεται ειδικά από την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (ή για την οποία η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες δεν περιλαμβάνει «ειδικό κανόνα») εξακολουθεί να υπόκειται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ.
39. Παράδειγμα περίπτωσης στην οποία η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες «εξειδικεύει» τις διατάξεις του ΓΚΠΔ δίνεται στο άρθρο 6 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, το οποίο αφορά την επεξεργασία των λεγόμενων «δεδομένων κίνησης». Συνήθως, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να δικαιολογηθεί βάσει καθενός από τους νόμιμους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 6 του ΓΚΠΔ. Ωστόσο, το πλήρες φάσμα των πιθανών νόμιμων λόγων που προβλέπονται στο άρθρο 6 του ΓΚΠΔ δεν μπορεί να εφαρμοστεί από τον πάροχο υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην επεξεργασία των δεδομένων κίνησης, διότι το άρθρο 6 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες περιορίζει ρητά τις περιπτώσεις στις οποίες είναι δυνατή η επεξεργασία δεδομένων κίνησης, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στην περίπτωση αυτή, οι ειδικότερες διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις

²⁵ Το άρθρο 94 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ ορίζει ότι οι παραπομπές στην καταργούμενη οδηγία 95/46 θεωρούνται παραπομπές στον ΓΚΠΔ.

²⁶ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-60/06 RENV II και T-62/06 RENV II, 22 Απριλίου 2016, ECLI:EU:T:2016:233, παράγρ. 81.

²⁷ Ομάδα εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία των δεδομένων, γνώμη 2/2010 σχετικά με την επιγραμματική συμπεριφορική διαφήμιση, 22 Ιουνίου 2010, WP 171, σ. 12.

ηλεκτρονικές επικοινωνίες πρέπει να υπερισχύουν των γενικότερων διατάξεων του ΓΚΠΔ. Ωστόσο, το άρθρο 6 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες δεν περιορίζει την εφαρμογή άλλων διατάξεων του ΓΚΠΔ, όπως τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων. Επίσης, δεν αναιρείται η απαίτηση ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι σύνομη και θεμιτή [άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ].

40. Παρόμοια κατάσταση επικρατεί όσον αφορά το άρθρο 5 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, εφόσον οι πληροφορίες που αποθηκεύονται στη συσκευή του τελικού χρήστη συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Το άρθρο 5 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζει ότι, κατά κανόνα, απαιτείται προηγούμενη συγκατάθεση για την αποθήκευση πληροφοριών ή την απόκτηση πρόσβασης σε ήδη αποθηκευμένες πληροφορίες στον τερματικό εξοπλισμό συνδρομητή ή χρήστη²⁸. Στον βαθμό που οι πληροφορίες που είναι αποθηκευμένες στη συσκευή του τελικού χρήστη συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, το άρθρο 5 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες υπερισχύει έναντι του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ όσον αφορά τη δραστηριότητα της αποθήκευσης ή της απόκτησης πρόσβασης στις εν λόγω πληροφορίες. Το αποτέλεσμα είναι παρόμοιο στην αλληλεπίδραση μεταξύ του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ και των άρθρων 9 και 13 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Όταν τα εν λόγω άρθρα απαιτούν συγκατάθεση για τις συγκεκριμένες ενέργειες που περιγράφουν, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν μπορεί να βασιστεί στο πλήρες φάσμα των πιθανών νόμιμων λόγων που προβλέπονται στο άρθρο 6 του ΓΚΠΔ.
41. Συνέπεια της αρχής «*lex specialis*» είναι ότι υπάρχει παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα μόνον εφόσον το δίκαιο που διέπει ένα συγκεκριμένο θέμα περιέχει ειδικό κανόνα. Πρέπει να αναλύονται προσεκτικά τα πραγματικά περιστατικά της κάθε περίπτωσης για να διαπιστώνεται πόσο εκτείνεται η παρέκκλιση, ιδίως σε περιπτώσεις στις οποίες τα δεδομένα υποβάλλονται σε πολλούς διαφορετικούς τύπους επεξεργασίας —είτε παράλληλα είτε διαδοχικά.

Παράδειγμα:

Ένας μεσίτης δεδομένων δραστηριοποιείται στη δημιουργία προφίλ με βάση πληροφορίες σχετικά με τη συμπεριφορά πλοήγησης ατόμων στο διαδίκτυο, οι οποίες συλλέγονται μέσω της χρήσης «cookies», αλλά οι οποίες μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνονται από άλλες πηγές (π.χ. «εμπορικούς εταίρους»). Στην περίπτωση αυτή, ένα υποσύνολο της εν λόγω επεξεργασίας, και συγκεκριμένα η τοποθέτηση ή η ανάγνωση «cookies», πρέπει να συμμορφώνεται με τις εθνικές διατάξεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 5 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Η μεταγενέστερη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων

²⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3, οι πληροφορίες στον τερματικό εξοπλισμό συνδρομητή ή χρήστη μπορούν επίσης να αποθηκεύονται ή να αποκτάται πρόσβαση σε αυτές, εφόσον πρόκειται για τεχνικής φύσεως αποθήκευση ή πρόσβαση, αποκλειστικός σκοπός της οποίας είναι η διενέργεια της διαβίβασης μιας επικοινωνίας μέσω δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή που είναι απολύτως αναγκαία για να μπορεί ο πάροχος υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας την οποία έχει ζητήσει ρητά ο συνδρομητής ή ο χρήστης να παρέχει τη συγκεκριμένη υπηρεσία.

προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνονται από «cookies», πρέπει επίσης να έχει νομική βάση, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ΓΚΠΔ, ώστε να είναι σύννομη²⁹.

4.2 «Συμπλήρωση»

42. Η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες περιέχει επίσης διατάξεις που «συμπληρώνουν» τις διατάξεις του ΓΚΠΔ όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Για παράδειγμα, πολλές από τις διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες αποσκοπούν στην προστασία των «συνδρομητών» και των «χρηστών» των διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Οι συνδρομητές μιας διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Συμπληρώνοντας τον ΓΚΠΔ, η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες προστατεύει όχι μόνο τα θεμελιώδη δικαιώματα των φυσικών προσώπων, και ειδικότερα το δικαίωμά τους στην ιδιωτική ζωή, αλλά και τα έννομα συμφέροντα των νομικών προσώπων.³⁰

4.3 Η έννοια του άρθρου 95 του ΓΚΠΔ

43. Το άρθρο 95 του ΓΚΠΔ ορίζει ότι ο ΓΚΠΔ «δεν επιβάλλει πρόσθετες υποχρεώσεις σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε σχέση με την επεξεργασία όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμων στο κοινό σε δημόσια δίκτυα επικοινωνίας στην Ένωση σε σχέση με θέματα τα οποία υπόκεινται στις ειδικές υποχρεώσεις με τον ίδιο στόχο που ορίζεται στην οδηγία 2002/58/ΕΚ.» (προσθήκη έμφασης).
44. Συνεπώς, στόχος του άρθρου 95 του ΓΚΠΔ είναι να αποφευχθεί η επιβολή περιττού διοικητικού φόρτου στους υπευθύνους επεξεργασίας, οι οποίοι, διαφορετικά, θα επιβαρύνονταν με παρόμοιο, αλλά όχι ίδιο, διοικητικό φόρτο. Ένα παράδειγμα που εξηγεί την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου αφορά την υποχρέωση γνωστοποίησης των παραβιάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία επιβάλλεται τόσο από την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες³¹ όσο και από τον ΓΚΠΔ³². Και οι δύο νομοθετικές πράξεις προβλέπουν την υποχρέωση διασφάλισης της ασφάλειας, καθώς και την υποχρέωση γνωστοποίησης των παραβιάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην αρμόδια εθνική αρχή και στην αρχή προστασίας δεδομένων, αντίστοιχα. Οι υποχρεώσεις αυτές ισχύουν παράλληλα στο πλαίσιο των δύο διαφορετικών νομοθετικών πράξεων, σύμφωνα με το αντίστοιχο πεδίο εφαρμογής τους. Είναι σαφές ότι η υποχρέωση κοινοποίησης στο πλαίσιο και των δύο πράξεων, μία φορά σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ και μία φορά σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, θα συνιστούσε πρόσθετη επιβάρυνση χωρίς άμεσα εμφανή οφέλη για την προστασία των δεδομένων. Σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΓΚΠΔ, οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που έχουν γνωστοποιήσει παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα

²⁹ Ενώ οι αρχές προστασίας δεδομένων δεν μπορούν να επιβάλουν το άρθρο 5 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (εκτός αν η εθνική νομοθεσία τούς αναθέτει αυτή την αρμοδιότητα), θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι η επεξεργασία στο σύνολό της περιλαμβάνει συγκεκριμένες δραστηριότητες για τις οποίες ο νομοθέτης της ΕΕ έχει επιλέξει να παράσχει πρόσθετη προστασία, προκειμένου να αποφευχθεί η υπονόμηση της εν λόγω προστασίας.

³⁰ Αιτιολογική σκέψη 12 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

³¹ Άρθρο 4 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

³² Άρθρα 32-34 του ΓΚΠΔ.

με την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες δεν υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν χωριστά στις αρχές προστασίας δεδομένων την ίδια παραβίαση, σύμφωνα με το άρθρο 33 του ΓΚΠΔ.

4.4 Συνύπαρξη

45. Όταν υπάρχουν ειδικές διατάξεις που διέπουν μια συγκεκριμένη πράξη επεξεργασίας ή ένα σύνολο πράξεων επεξεργασίας, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις (*lex specialis*), ενώ, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις (δηλαδή όταν δεν υπάρχουν ειδικές διατάξεις που να διέπουν μια συγκεκριμένη πράξη επεξεργασίας ή ένα σύνολο πράξεων επεξεργασίας) εφαρμόζεται ο γενικός κανόνας (*lex generalis*).
46. Η αιτιολογική σκέψη 173 επιβεβαιώνει ότι, όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην οποία δεν εφαρμόζονται οι ειδικές υποχρεώσεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, εξακολουθεί να εφαρμόζεται ο ΓΚΠΔ:

«σε όλα τα θέματα που αφορούν την προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τα οποία δεν υπάγονται στις ειδικές υποχρεώσεις που έχουν τον ίδιο στόχο, όπως περιγράφονται στην οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περιλαμβανομένων των υποχρεώσεων του υπευθύνου επεξεργασίας και των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων»³³.

47. Η αιτιολογική σκέψη 173 του ΓΚΠΔ επαναλαμβάνει τα ήδη προβλεπόμενα στην αιτιολογική σκέψη 10 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, η οποία προβλέπει ότι: «Στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, [ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679] εφαρμόζεται ιδίως σε όλα τα ζητήματα που αφορούν την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών που δεν καλύπτονται ρητά από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων του υπεύθυνου επεξεργασίας και των ατομικών δικαιωμάτων.»
48. Για παράδειγμα, ένας πάροχος δημόσιου δικτύου επικοινωνιών ή διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας ηλεκτρονικών επικοινωνιών πρέπει να συμμορφώνεται με τους εθνικούς κανόνες που μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο το άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες σχετικά με τα δεδομένα κίνησης όταν επεξεργάζεται δεδομένα που είναι αναγκαία για τους σκοπούς της χρέωσης των συνδρομητών και των πληρωμών διασύνδεσης. Λόγω της απουσίας ειδικών διατάξεων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες όσον αφορά, π.χ., το δικαίωμα πρόσβασης, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΓΚΠΔ. Ομοίως η αιτιολογική σκέψη 32 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες επιβεβαιώνει ότι όταν ο πάροχος ηλεκτρονικής υπηρεσίας επικοινωνιών ή υπηρεσίας προστιθέμενης αξίας αναθέτει υπεργολαβικώς σε άλλο φορέα την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα απαραίτητων για την παροχή αυτών των υπηρεσιών, η υπεργολαβία αυτή και η συνακόλουθη επεξεργασία των δεδομένων θα πρέπει να συμμορφώνεται πλήρως προς τις

³³ Η αιτιολογική σκέψη 173 αναφέρει επιπλέον ότι «Για την αποσαφήνιση της σχέσης μεταξύ του παρόντος κανονισμού και της οδηγίας 2002/58/EK, η εν λόγω οδηγία θα πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα. Μόλις εκδοθεί ο παρών κανονισμός, θα πρέπει να επανεξεταστεί η οδηγία 2002/58/EK, ιδίως για να διασφαλιστεί η συνοχή της με τον παρόντα κανονισμό.» Η εν λόγω διαδικασία επανεξέτασης εξακολουθεί να είναι εν εξελίξει.

απαιτήσεις όσον αφορά τους υπευθύνους και τους εκτελούντες επεξεργασία, όπως ορίζονται στον ΓΚΠΔ.

49. Στις προηγούμενες ενότητες περιγράφηκε ο τρόπος με τον οποίο αλληλεπιδρούν οι διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και του ΓΚΠΔ σε περίπτωση επεξεργασίας που εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής και των δύο νομοθετικών πράξεων.

Οι ενότητες που ακολουθούν αφορούν την απάντηση των ερωτημάτων που υποβλήθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων σχετικά με την αρμοδιότητα, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων, όσον αφορά τις περιπτώσεις που εν μέρει τουλάχιστον εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

5 ΎΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ, ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

50. Η Βελγική εποπτική αρχή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων δύο ερωτήματα σχετικά με την αρμοδιότητα, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων —όπως ορίζονται στα άρθρα 55-58 του ΓΚΠΔ— τα οποία μπορούν να παραφραστούν ως εξής:

- Το γεγονός και μόνο ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες περιορίζει τις αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ; Με άλλα λόγια, υπάρχει κάποιο υποσύνολο των πράξεων επεξεργασίας δεδομένων που θα πρέπει να εξαιρείται εν προκειμένω από τον έλεγχο των ανωτέρω αρχών και, αν ναι, σε ποιο βαθμό;
- Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων, των καθηκόντων και των εξουσιών τους στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ, οι αρχές προστασίας δεδομένων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (π.χ. κατά την αξιολόγηση της νομιμότητας της επεξεργασίας) και, αν ναι, σε ποιο βαθμό; Με άλλα λόγια, θα πρέπει οι παραβιάσεις των εθνικών κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες να λαμβάνονται υπόψη ή όχι κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ και, αν ναι, υπό ποιες περιστάσεις;

51. Σε προκαταρκτικό επίπεδο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την πλήρη αποτελεσματικότητα του δικαίου της ΕΕ, ιδίως με την πρόβλεψη των κατάλληλων μηχανισμών επιβολής. Η υποχρέωση αυτή βασίζεται στην αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που καθιερώνεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της ΣΕΕ³⁴. Στις ενότητες που ακολουθούν περιγράφονται συνοπτικά οι

³⁴ Το άρθρο 4 παράγραφος 3 της ΣΕΕ ορίζει: «Σύμφωνα με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, η Ένωση και τα κράτη μέλη εκπληρώνουν τα εκ των Συνθηκών καθήκοντα βάσει αμοιβαίου σεβασμού και αμοιβαίας συνεργασίας.

διατάξεις περί επιβολής του ΓΚΠΔ και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, αντίστοιχα, καθώς και η αλληλεπίδραση μεταξύ τους.

*Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο ικανό να διασφαλίσει την εκτέλεση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις Συνθήκες ή προκύπτουν από πράξεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.
Τα κράτη μέλη διευκολύνουν την Ένωση στην εκπλήρωση της αποστολής της και απέχουν από τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου ικανού να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των στόχων της Ένωσης.»*

5.1 Επιβολή του ΓΚΠΔ

52. Ο ΓΚΠΔ προβλέπει την επιβολή των διατάξεών του από ανεξάρτητες αρχές προστασίας δεδομένων. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (ο «Χάρτης») ορίζει ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπόκειται σε έλεγχο από ανεξάρτητη αρχή:

«Άρθρο 8 – Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.

2. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους.

3. Ο σεβασμός των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής.»

53. Στο πλαίσιο αυτό, ανατίθεται στις αρχές προστασίας δεδομένων νομική εντολή, όπως ορίζεται στο άρθρο 51 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ, που είναι η παρακολούθηση της εφαρμογής του ΓΚΠΔ, με σκοπό την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας που τα αφορούν και τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ένωση.
54. Ο ΓΚΠΔ περιέχει μία εξαίρεση και μία δυνατότητα παρέκκλισης από την εν λόγω εντολή:
- Οι εποπτικές αρχές δεν είναι αρμόδιες να ελέγχουν πράξεις επεξεργασίας οι οποίες διενεργούνται από δικαστήρια στο πλαίσιο της δικαιοδοτικής τους αρμοδιότητας (άρθρο 55 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ).
 - για την επεξεργασία που διενεργείται για δημοσιογραφικούς σκοπούς ή για σκοπούς ακαδημαϊκής, καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις, μεταξύ άλλων, από το κεφάλαιο VI (ανεξάρτητες εποπτικές αρχές) και το κεφάλαιο VII (συνεργασία και συνεκτικότητα) του ΓΚΠΔ (άρθρο 85 του ΓΚΠΔ).

Επιπλέον, είναι δυνατόν να διευρύνονται οι εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 6 του ΓΚΠΔ, και μπορεί, ιδίως, να παρέχεται στις εν λόγω αρχές η εξουσία επιβολής προστίμων σε δημόσιες αρχές και φορείς, σε περίπτωση που αυτό προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία κράτους μέλους (άρθρο 83 παράγραφος 7 του ΓΚΠΔ).

Δεδομένου ότι αποτελούν εξαιρέσεις του γενικού κανόνα, οι εν λόγω διατάξεις πρέπει να ερμηνεύονται στενά.

55. Όταν ο ΓΚΠΔ περιορίζει ή επιτρέπει παρεκκλίσεις όσον αφορά τις αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων, το πράττει ρητά. Επίσης, ο ΓΚΠΔ δεν αποκλείει τις αρχές προστασίας δεδομένων με κανέναν τρόπο από την άσκηση των αρμοδιοτήτων, των καθηκόντων και των εξουσιών τους όσον αφορά την επεξεργασία, στον βαθμό που εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Ως εκ τούτου, τίθεται το ζήτημα του κατά πόσον ο νομοθέτης της ΕΕ προέβλεψε ή επέτρεψε παρέκκλιση για τη γενική αρμοδιότητα των αρχών προστασίας δεδομένων στις

περιπτώσεις στις οποίες οι διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες εφαρμόζονται στην οικεία επεξεργασία.

5.2 Επιβολή της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

56. Η επιβολή των διατάξεων της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες συνδέεται στενά με την Οδηγία-πλαίσιο³⁵, η οποία ορίζει στο άρθρο 3 παράγραφος 1 ότι «Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι καθένα από τα καθήκοντα που ανατίθενται στις εθνικές κανονιστικές αρχές βάσει της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών, αναλαμβάνεται από αρμόδιο φορέα³⁶.»
57. Στο άρθρο 2 στοιχείο ζ) της οδηγίας-πλαισίου ορίζεται ως «εθνική κανονιστική αρχή»:
- «ο ή οι φορείς στους οποίους ένα κράτος μέλος έχει αναθέσει οποιαδήποτε από τα κανονιστικά καθήκοντα που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία και τις ειδικές οδηγίες.»*
58. Τα κράτη μέλη έχουν επιλέξει διαφορετικούς τρόπους ανάθεσης του καθήκοντος της επιβολής των εθνικών κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες σε μία ή περισσότερες οντότητες³⁷. Αυτό το επίπεδο διαφοροποίησης είναι δυνατό, δεδομένου ότι η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζει μόνο κάποιους γενικούς στόχους που πρέπει να επιτευχθούν εν προκειμένω από τα κράτη μέλη.
59. Η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες δεν ορίζει ότι μόνο ένας εθνικός φορέας είναι αρμόδιος για την επιβολή των διατάξεών της. Πράγματι, το άρθρο 15α της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζει ρητά ότι μπορεί να είναι αρμόδιοι για την επιβολή των διατάξεών της περισσότεροι από ένας εθνικοί φορείς. Το άρθρο 15α προβλέπει επίσης κανόνες για την εφαρμογή και την επιβολή της οδηγίας από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων των κρατών μελών να θεσπίσουν κανόνες για την επιβολή κυρώσεων, να αναθέσουν εξουσίες έκδοσης διαταγών τερματισμού των παραβάσεων, να αναθέσουν εξουσίες έρευνας και μέσα κ.λπ., ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη καθορίζουν το σύστημα των κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένων κυρώσεων όπου κρίνεται απαραίτητο, που επιβάλλονται στις παραβάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο εφαρμογής τους. Οι προβλεπόμενες ποινές πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές και μπορούν να εφαρμόζονται ώστε να καλύπτουν τη χρονική περίοδο κάθε παράβασης, έστω και αν η παράβαση έχει στη συνέχεια διορθωθεί. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις εν λόγω διατάξεις το αργότερο έως τις 25 Μαΐου 2011, καθώς και οιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση αφορά τις εν λόγω διατάξεις, αμελλητί.»

³⁵ Οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο), όπως έχει τροποποιηθεί.

³⁶ Το άρθρο 2 στοιχείο ιβ) της Οδηγίας-Πλαίσιο διευκρινίζει ότι ως «“ειδικές οδηγίες” νοούνται: η οδηγία 2002/20/EK (οδηγία για την αδειοδότηση), η οδηγία 2002/19/EK (οδηγία για την πρόσβαση), η οδηγία 2002/22/EK (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) και η οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (“οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες”).»

³⁷ Έκθεση προς την Επιτροπή «Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες: αξιολόγηση της μεταφοράς, της αποτελεσματικότητας και της συμβατότητας με τον προτεινόμενο κανονισμό για την προστασία των δεδομένων», SMART 2013/0071, σ. 33 επ.

2. Με την επιφύλαξη οιασδήποτε ένδικων μέσων που είναι ενδεχομένως διαθέσιμα, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια εθνική αρχή και, όπου συντρέχει περίπτωση, άλλοι εθνικοί φορείς να έχουν την εξουσία να διατάξουν τον τερματισμό των παραβάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια εθνική αρχή και, όπου συντρέχει περίπτωση, άλλοι εθνικοί φορείς να έχουν όλες τις αναγκαίες ελεγκτικές εξουσίες και μέσα, περιλαμβανομένης της εξουσίας να αποκτούν οιασδήποτε σχετικές πληροφορίες ενδεχομένως χρειάζονται για την παρακολούθηση και επιβολή των εθνικών διατάξεων που θεσπίστηκαν κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

4. Οι αρμόδιες κανονιστικές αρχές μπορούν να λαμβάνουν μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί αποτελεσματική διασυνοριακή συνεργασία κατά την επιβολή των εθνικών νόμων που θεσπίζονται βάσει της παρούσας οδηγίας και για να δημιουργηθούν εναρμονισμένοι όροι για την παροχή υπηρεσιών που περιλαμβάνουν διασυνοριακές ροές δεδομένων.»

60. Επιπλέον, το άρθρο 15 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες περιέχει διάταξη που παραπέμπει στις διατάξεις της οδηγίας 95/46/EK σχετικά με τα ένδικα μέσα, την ευθύνη και τις κυρώσεις, η οποία πρέπει πλέον να εκλαμβάνεται ως παραπομπή στον ΓΚΠΔ:

«Οι διατάξεις του κεφαλαίου III της οδηγίας 95/46/EK περί ενδίκων μέσων, ευθύνης και κυρώσεων, ισχύουν όσον αφορά τις εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και όσον αφορά τα ατομικά δικαιώματα που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.»

61. Το άρθρο 15 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζει επίσης:

«Η ομάδα εργασίας για την προστασία των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/EK, εκτελεί επίσης τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 30 της εν λόγω οδηγίας, όσον αφορά θέματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, δηλαδή την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και των εννόμων συμφερόντων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.»³⁸

³⁸ Το άρθρο 15 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζει: «Η ομάδα εργασίας για την προστασία των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/EK, εκτελεί επίσης τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 30 της εν λόγω οδηγίας, όσον αφορά θέματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, δηλαδή την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και των εννόμων συμφερόντων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.»

Το άρθρο 94 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ ορίζει: «Οι παραπομπές στην καταργούμενη οδηγία θεωρούνται παραπομπές στον παρόντα κανονισμό. Οι παραπομπές στην ομάδα προστασίας των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που συστάθηκε με το άρθρο 29 της οδηγίας 95/46/EK, θεωρούνται παραπομπές στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων που συστήνεται με τον παρόντα κανονισμό.»

Κατά συνέπεια, η παραπομπή στο άρθρο 30 της οδηγίας 95/46 θεωρείται παραπομπή στις σχετικές διατάξεις του άρθρου 70 του ΓΚΠΔ (Καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων).

5.3 Επιβολή στις περιπτώσεις στις οποίες ο ΓΚΠΔ και η Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες τέμνονται

62. Η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες εξειδικεύει και συμπληρώνει τον ΓΚΠΔ και, επιπλέον, παραπέμπει στις διατάξεις του περί ενδίκων μέσων, ευθύνης και κυρώσεων (άρθρο 15 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες υπό το πρίσμα του άρθρου 94 του ΓΚΠΔ).

5.3.1 Ερώτημα ένα: είναι ορισμένες πράξεις επεξεργασίας «εκτός ορίων» για τις αρχές προστασίας δεδομένων;

- *Το γεγονός και μόνο ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες περιορίζει τις αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ; Με άλλα λόγια, υπάρχει κάποιο υποσύνολο πράξεων επεξεργασίας που θα πρέπει να εξαιρούνται εν προκειμένω από τον έλεγχο των ανωτέρω αρχών και, αν ναι, ποιες πράξεις επεξεργασίας θα πρέπει να εξαιρούνται;*
63. Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν ορίσει μία ή περισσότερες εποπτικές αρχές. Τα κράτη μέλη μπορεί να έχουν ορίσει την ίδια αρχή ως αρμόδια για την επιβολή (ή μέρος της επιβολής) της εθνικής νομοθεσίας μεταφοράς της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, αλλά μπορεί επίσης να έχουν επιλέξει μία ή περισσότερες άλλες αρχές, π.χ. μια εθνική κανονιστική αρχή (ΕΚΑ) τηλεπικοινωνιών, έναν οργανισμό προστασίας των καταναλωτών ή ένα υπουργείο.
64. Η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες παρέχει στα κράτη μέλη ευελιξία όσον αφορά την αρχή ή τον φορέα στην/στον οποία/-ο θα αναθέσουν την επιβολή των διατάξεών της.
65. Ενώ η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες παραπέμπει στις διατάξεις του ΓΚΠΔ σχετικά με τα ένδικα μέσα, την ευθύνη και τις κυρώσεις (άρθρο 15 παράγραφος 2 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), το άρθρο 15α παράγραφος 1 της ίδιας οδηγίας περιγράφει λεπτομερώς τις διατάξεις της εν λόγω οδηγίας περί εφαρμογής και επιβολής. Για παράδειγμα, το άρθρο 15α παράγραφος 1 ορίζει: «Τα κράτη μέλη καθορίζουν το σύστημα των κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένων κυρώσεων όπου κρίνεται απαραίτητο, που επιβάλλονται στις παραβάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται κατ'εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο εφαρμογής τους ...». Ως εκ τούτου, η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες προβλέπει ρητά διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών όσον αφορά τις κυρώσεις και το άρθρο 15 παράγραφος 2 δεν παρεμβαίνει στη διακριτική ευχέρεια που παρέχεται στα κράτη μέλη σχετικά με την επιβολή (δηλ., για τον καθορισμό της αρχής ή του φορέα που επιβάλλει τις διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες)³⁹.

³⁹ Πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 15α παράγραφος 1 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες θεσπίστηκε με την οδηγία 2009/136/ΕΚ (δηλ. με τροποποίηση της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες).

66. Σε περίπτωση που η εθνική νομοθεσία παρέχει αρμοδιότητα επιβολής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες στην αρχή προστασίας δεδομένων, η εν λόγω νομοθεσία θα πρέπει επίσης να καθορίζει τα καθήκοντα και τις εξουσίες της αρχής προστασίας δεδομένων σε σχέση με την επιβολή της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Η αρχή προστασίας δεδομένων δεν μπορεί αυτομάτως να βασίζεται στα καθήκοντα και στις εξουσίες που προβλέπονται στον ΓΚΠΔ για την ανάληψη δράσης με σκοπό την επιβολή των εθνικών κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, δεδομένου ότι τα εν λόγω προβλεπόμενα στον ΓΚΠΔ καθήκοντα και εξουσίες συνδέονται με την επιβολή του ΓΚΠΔ. Η εθνική νομοθεσία μπορεί να αναθέτει καθήκοντα και εξουσίες εμπνευσμένα από τον ΓΚΠΔ, αλλά μπορεί επίσης να αναθέτει στην αρχή προστασίας δεδομένων άλλα καθήκοντα και εξουσίες για την επιβολή των εθνικών κανόνων προστασίας της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες σύμφωνα με το άρθρο 15α της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.
67. Διακριτική ευχέρεια υπάρχει μόνο στο πλαίσιο των απαιτήσεων και των ορίων που καθορίζονται με κανόνες υπέρτερης ισχύος. Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 του Χάρτη, ο σεβασμός των κανόνων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής⁴⁰.
68. Όταν η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, οι αρχές προστασίας δεδομένων είναι αρμόδιες για τον έλεγχο των υποσυνόλων της επεξεργασίας που διέπονται από τους εθνικούς κανόνες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες μόνον αν η εθνική νομοθεσία τους αναθέτει αυτή την αρμοδιότητα. Ωστόσο, η αρμοδιότητα των αρχών προστασίας δεδομένων βάσει του ΓΚΠΔ παραμένει, σε κάθε περίπτωση, πλήρης όσον αφορά πράξεις επεξεργασίας οι οποίες δεν υπόκεινται σε ειδικούς κανόνες που περιέχονται στην οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Η διαχωριστική αυτή γραμμή δεν μπορεί να τροποποιηθεί από την εθνική νομοθεσία για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (π.χ. με τη διεύρυνση του ουσιαστικού πεδίου εφαρμογής πέραν του βαθμού που απαιτείται από την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και με την παροχή στην εθνική κανονιστική αρχή αποκλειστικής αρμοδιότητας για την εν λόγω διάταξη).
69. Οι αρχές προστασίας δεδομένων είναι αρμόδιες για την επιβολή του ΓΚΠΔ. Το γεγονός και μόνο ότι ορισμένο υποσύνολο της επεξεργασίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες δεν περιορίζει την αρμοδιότητα των αρχών προστασίας δεδομένων βάσει του ΓΚΠΔ.
70. Ωστόσο, αν έχει δοθεί αποκλειστική αρμοδιότητα σε φορέα διαφορετικό από την αρχή προστασίας δεδομένων, το εθνικό δικονομικό δίκαιο καθορίζει τι πρέπει να συμβαίνει όταν τα υποκείμενα των

⁴⁰ Η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το άρθρο 28 της οδηγίας 95/46 έχει αποσαφηνίσει τις απαιτήσεις όσον αφορά την ανεξαρτησία: βλ. π.χ. απόφαση της 9ης Μαρτίου 2010 στην υπόθεση C-518/07 (Επιτροπή κατά Γερμανίας), παράγρ. 17 και επόμενες· απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2012 στην υπόθεση C-614/10 (Επιτροπή κατά Αυστρίας), παράγρ. 36 και επόμενες· απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015 στην υπόθεση C-362/14 (Safe Harbour), παράγρ. 41 και επόμενες· απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-203/15 και C-698/15 (Tele2/Watson), παράγρ. 123.

δεδομένων υποβάλλουν στην αρχή προστασίας δεδομένων καταγγελίες όσον αφορά, π.χ., την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπό τη μορφή δεδομένων κίνησης ή θέσης, αυτόκλητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες ή τη συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω της χρήσης «cookies», χωρίς να υποβάλλεται επίσης καταγγελία σχετικά με (δυννητική) παραβίαση του ΓΚΠΔ.

5.3.2 Ερώτημα δύο: είναι «εκτός ορίων» οι εθνικές διατάξεις για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες;

- *Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων, των καθηκόντων και των εξουσιών τους στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ, θα πρέπει οι αρχές προστασίας δεδομένων να λαμβάνουν υπόψη τις διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (π.χ. κατά την αξιολόγηση της νομιμότητας της επεξεργασίας) και, αν ναι, σε ποιο βαθμό; Με άλλα λόγια, θα πρέπει οι παραβιάσεις των εθνικών κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες να λαμβάνονται υπόψη ή όχι κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ και, αν ναι, υπό ποιες περιστάσεις;*
71. Θα δώσουμε ένα παράδειγμα που απεικονίζει τη διαφορά με το ερώτημα ένα: Ας υποθέσουμε ότι ένας μεσίτης δεδομένων δραστηριοποιείται στη δημιουργία προφίλ με βάση πληροφορίες που λαμβάνονται από δύο διαφορετικές πηγές. Η πρώτη πηγή αφορά δεδομένα σχετικά με τη συμπεριφορά πλοήγησης ατόμων στο διαδίκτυο που συλλέγονται μέσω της χρήσης αναγνωριστικών «cookies» και/ή άλλων αναγνωριστικών μηχανισμών. Η δεύτερη πηγή αφορά δεδομένα που λαμβάνονται μέσω εμπορικών εταιριών, οι οποίοι παρέχουν στοιχεία σχετικά με τους συμμετέχοντες σε κληρώσεις ή σε προγράμματα χρηματικών επάθλων.
72. Η κατάρτιση προφίλ ατόμων βάσει δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτει γενικά στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ και, ως εκ τούτου, εμπίπτει στην αρμοδιότητα των αρχών προστασίας δεδομένων. Αν μια αρχή προστασίας δεδομένων λάβει καταγγελία σχετικά με τις δραστηριότητες κατάρτισης προφίλ που διεξάγει ο μεσίτης δεδομένων, με ποιον τρόπο μπορούν οι αρχές προστασίας δεδομένων να λάβουν υπόψη ειδικούς κανόνες, στην προκειμένη περίπτωση τους εθνικούς κανόνες για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ;
73. Αξίζει να σημειωθεί ότι η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες είναι ένα συγκεκριμένο παράδειγμα νομοθεσίας που παρέχει ειδική προστασία σε συγκεκριμένες κατηγορίες δεδομένων που μπορεί να είναι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Άλλα νομικά κείμενα παρέχουν επίσης ιδιαίτερη προστασία σε συγκεκριμένα είδη δεδομένων, τα οποία μπορεί να είναι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, για διάφορους λόγους (π.χ. το πλαίσιο της επεξεργασίας, η φύση των δεδομένων ή οι κίνδυνοι για τα υποκείμενα των δεδομένων)⁴¹.

⁴¹ Θα δώσουμε ένα παράδειγμα από τον χρηματοπιστωτικό τομέα: Παρέχεται ειδική προστασία στα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας ενός προσώπου ή τη δημοσιότητα που πρέπει να δίνεται στις διοικητικές κυρώσεις. Βλ.: άρθρο 21 παράγραφος 1 της οδηγίας 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση των οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010· άρθρα 68-69 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού

74. Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να διορίσουν μία ή περισσότερες αρχές για την εποπτεία της συμμόρφωσης με την εθνική νομοθεσία μεταφοράς της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και η/οι αρχή/-ές αυτή/-ές είναι αρμόδια/-ες για την επιβολή της εν λόγω νομοθεσίας. Η εθνική νομοθεσία μεταφοράς της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες εφαρμόζεται στη/στις συγκεκριμένη/-ες πράξη/-εις επεξεργασίας που διέπεται/-ονται από την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (π.χ. πράξη επεξεργασίας η οποία συνίσταται στην αποθήκευση ή την πρόσβαση σε πληροφορίες που είναι αποθηκευμένες στη συσκευή των τελικών χρηστών).
75. Εκτός αν η εθνική νομοθεσία τους παρέχει τέτοια αρμοδιότητα, οι αρχές προστασίας δεδομένων δεν μπορούν να επιβάλουν τις διατάξεις (της εθνικής νομοθεσίας εφαρμογής) της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες καθαυτές κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους βάσει του ΓΚΠΔ. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορά πράξεις οι οποίες εμπίπτουν στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες μπορεί να περιλαμβάνει πρόσθετες πτυχές για τις οποίες η οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες δεν περιλαμβάνει «ειδικό κανόνα». Για παράδειγμα, το άρθρο 5 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες περιλαμβάνει ειδικό κανόνα για την αποθήκευση πληροφοριών ή την απόκτηση πρόσβασης σε ήδη αποθηκευμένες πληροφορίες στον τερματικό εξοπλισμό τελικού χρήστη. Δεν περιλαμβάνει ειδικό κανόνα για τυχόν προηγούμενες ή μεταγενέστερες δραστηριότητες επεξεργασίας (π.χ. αποθήκευση και ανάλυση δεδομένων σχετικά με τη δραστηριότητα πλοήγησης στο διαδίκτυο για σκοπούς διαδικτυακής συμπεριφορικής διαφήμισης ή ασφάλειας). Ως εκ τούτου, οι αρχές προστασίας δεδομένων παραμένουν πλήρως αρμόδιες για την αξιολόγηση της νομιμότητας όλων των άλλων πράξεων επεξεργασίας που ακολουθούν την αποθήκευση των πληροφοριών ή την πρόσβαση στις πληροφορίες στον τερματικό εξοπλισμό του τελικού χρήστη⁴².

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ. Ένα άλλο παράδειγμα είναι οι κανόνες για τις κλινικές δοκιμές: βλ. άρθρα 28-35 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 536/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για τις κλινικές δοκιμές φαρμάκων που προορίζονται για τον άνθρωπο και για την κατάργηση της οδηγίας 2001/20/ΕΚ.

⁴² Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να γίνει παραπομπή στη γνώμη της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με το έννομο συμφέρον (06/2014) και στη γνώμη της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τον περιορισμό του σκοπού (γνώμη 03/2013), στις οποίες διευκρινίζεται ότι ορισμένες μορφές συμπεριφορικής διαφήμισης απαιτούν τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, όχι μόνο λόγω του άρθρου 5 παράγραφος 3. Η γνώμη σχετικά με τον περιορισμό του σκοπού αναφέρει:

«Το δεύτερο δυναμικό σενάριο είναι όταν ένας οργανισμός επιθυμεί συγκεκριμένα την ανάλυση ή την πρόβλεψη προσωπικών προτιμήσεων, συμπεριφορών και απόψεων μεμονωμένων πελατών, η οποία θα χρησιμοποιηθεί σε μεταγενέστερο χρόνο για την πραγματοποίηση “ενεργειών” ή τη λήψη “αποφάσεων” σε σχέση με τους εν λόγω πελάτες. Σ’ αυτές τις περιπτώσεις, απαιτείται σχεδόν πάντα ελεύθερη, συγκεκριμένη, εν πλήρει επιγνώσει και ρητή συγκατάθεση, ειδάλλως η περαιτέρω χρήση δεν θεωρείται σύννομη. Συγκεκριμένα, η συγκατάθεση αυτή πρέπει να απαιτείται, για παράδειγμα, για την παρακολούθηση και την κατάρτιση προφίλ για σκοπούς άμεσης εμπορικής προώθησης, συμπεριφορικής διαφήμισης, μεσιτείας δεδομένων, διαφήμισης βάσει γεωγραφικής θέσης ή ψηφιακής έρευνας αγοράς βάσει παρακολούθησης.»

Η γνώμη σχετικά με τα έννομα συμφέροντα αναφέρει:

76. Παραβίαση του ΓΚΠΔ μπορεί επίσης να συνιστά παραβίαση των εθνικών κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Η αρχή προστασίας δεδομένων μπορεί να λάβει υπόψη της αυτή την πραγματική διαπίστωση περί παραβίασης των κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες κατά την εφαρμογή του ΓΚΠΔ [π.χ. κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με την αρχή της νομιμότητας ή της αντικειμενικότητας βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ]. Ωστόσο, κάθε απόφαση επιβολής πρέπει να δικαιολογείται στη βάση του ΓΚΠΔ, εκτός αν έχουν δοθεί στην αρχή προστασίας δεδομένων πρόσθετες αρμοδιότητες από τη νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.
77. Αν η εθνική νομοθεσία ορίζει την αρχή προστασίας δεδομένων ως αρμόδια αρχή βάσει της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, η εν λόγω αρχή προστασίας δεδομένων έχει την αρμοδιότητα να επιβάλλει άμεσα, πέραν των κανόνων του ΓΚΠΔ, τους εθνικούς κανόνες για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (σε διαφορετική περίπτωση, δεν έχει την εν λόγω αρμοδιότητα).
78. Ως γενική παρατήρηση, όταν περισσότερες αρχές είναι αρμόδιες για τις διαφορετικές νομικές πράξεις, θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η επιβολή των δύο πράξεων είναι συνεκτική, ώστε, μεταξύ άλλων, να αποφεύγονται παραβιάσεις της αρχής «non bis in idem» στις περιπτώσεις που παραβιάσεις των διατάξεων του ΓΚΠΔ και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο μίας δραστηριότητας επεξεργασίας συνδέονται στενά μεταξύ τους.

6 ΌΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

79. Το τρίτο ερώτημα που υπέβαλε η Βελγική αρχή προστασίας δεδομένων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων μπορεί να παραφραστεί ως εξής:
- Σε ποιο βαθμό εφαρμόζονται οι μηχανισμοί συνεργασίας και συνεκτικότητας σε σχέση με επεξεργασία που εμπίπτει, τουλάχιστον σε σχέση με ορισμένες πράξεις επεξεργασίας, στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες;
80. Σύμφωνα με το κεφάλαιο VII του ΓΚΠΔ, οι μηχανισμοί συνεργασίας και συνεκτικότητας που τίθενται στη διάθεση των αρχών προστασίας δεδομένων βάσει του ΓΚΠΔ αφορούν την παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του ΓΚΠΔ. Οι μηχανισμοί του ΓΚΠΔ δεν εφαρμόζονται στην επιβολή των διατάξεων που περιλαμβάνονται στην οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες καθαυτών.
81. Το άρθρο 15 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζει:

«Αντί να παρέχεται απλώς η δυνατότητα αποποίησης της κατάρτισης τέτοιων προφίλ και της στοχευμένης διαφήμισης, κρίνεται αναγκαία η συγκατάθεση κατόπιν ενημέρωσης δυνάμει του άρθρου 7 στοιχείο α), καθώς επίσης και βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 3 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής. Ως εκ τούτου, το άρθρο 7 στοιχείο στ) δεν αποτελεί θάσιμο νομικό λόγο για την επεξεργασία.»

«[Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων] εκτελεί επίσης τα καθήκοντα που προβλέπονται στο [άρθρο 70 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679] όσον αφορά θέματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, δηλαδή την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και των εννόμων συμφερόντων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.»

82. Όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ των αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, το άρθρο 15α παράγραφος 4 της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ορίζει ότι «*οι αρμόδιες κανονιστικές αρχές μπορούν να λαμβάνουν μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί αποτελεσματική διασυνοριακή συνεργασία κατά την επιβολή των εθνικών νόμων που θεσπίζονται βάσει της παρούσας οδηγίας και για να δημιουργηθούν εναρμονισμένοι όροι για την παροχή υπηρεσιών που περιλαμβάνουν διασυνοριακές ροές δεδομένων (...).*»
83. Αυτή η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων των αρχών προστασίας δεδομένων, των εθνικών κανονιστικών αρχών και άλλων αρχών, μπορεί να επιτευχθεί στον βαθμό που οι αρμόδιες εθνικές κανονιστικές αρχές εγκρίνουν μέτρα που θα επιτρέπουν την εν λόγω συνεργασία.
84. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο μηχανισμός συνεργασίας και συνεκτικότητας εξακολουθεί να εφαρμόζεται πλήρως, ωστόσο, στον βαθμό που η επεξεργασία υπόκειται στις γενικές διατάξεις του ΓΚΠΔ (και όχι σε «ειδικό κανόνα» που προβλέπεται στην οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες). Για παράδειγμα, ακόμη και αν η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (π.χ. δημιουργία προφίλ) βασίζεται εν μέρει στην πρόσβαση σε πληροφορίες που είναι αποθηκευμένες στη συσκευή του τελικού χρήστη, οι κανόνες προστασίας των δεδομένων που δεν προβλέπονται από την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (π.χ. δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, αρχές επεξεργασίας) για κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται μετά την πρόσβαση σε πληροφορίες που είναι αποθηκευμένες στη συσκευή του τελικού χρήστη υπόκεινται στις διατάξεις του ΓΚΠΔ, συμπεριλαμβανομένων των μηχανισμών συνεργασίας και συνεκτικότητας.
85. Στην πράξη, οι αρχές προστασίας δεδομένων θα επιλέγουν προσεκτικά τη «γραμμή επικοινωνίας» που θα χρησιμοποιούν, ιδίως αν δεν επιβάλλουν μόνο τον ΓΚΠΔ αλλά είναι αρμόδιες και για την επιβολή (μέρους) της νομοθεσίας που μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Η εξ ορισμού «γραμμή επικοινωνίας» —όπως περιγράφεται λεπτομερώς στο κεφάλαιο VII (Συνεργασία και συνεκτικότητα) του ΓΚΠΔ— θα χρησιμοποιείται για οποιαδήποτε ή μέρος διαδικασίας που προβλέπει τη χρήση των εξουσιών επιβολής που παρέχει ο ΓΚΠΔ σε περίπτωση παραβίασης του ΓΚΠΔ. Η κατ' επιλογή «γραμμή επικοινωνίας» μπορεί να χρησιμοποιείται από τις αρχές προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο των διακριτών εξουσιών επιβολής τους που απορρέουν από τη νομοθεσία που μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και μόνο στον βαθμό που η διαδικασία αποσκοπεί στην αντιμετώπιση παραβιάσεων των εθνικών κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες που διέπουν τις συγκεκριμένες συμπεριφορές οι οποίες ρυθμίζονται από την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Όταν πρόκειται για υποθέσεις που εμπίπτουν στο

πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, οι αρχές προστασίας δεδομένων υποχρεούνται να εφαρμόζουν αμέσως τον μηχανισμό συνεργασίας και συνεκτικότητας που προβλέπεται από τον ΓΚΠΔ.

7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- *Το γεγονός και μόνο ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες περιορίζει τις αρμοδιότητες, τα καθήκοντα και τις εξουσίες των αρχών προστασίας δεδομένων στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ; Με άλλα λόγια, υπάρχει κάποιο υποσύνολο πράξεων επεξεργασίας δεδομένων που οι ανωτέρω αρχές θα πρέπει να μην λαμβάνουν υπόψη και, αν ναι, πότε;*
86. Όταν η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, οι αρχές προστασίας δεδομένων είναι αρμόδιες για τον έλεγχο των πράξεων επεξεργασίας δεδομένων που διέπονται από τους εθνικούς κανόνες για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες μόνον αν η εθνική νομοθεσία τους αναθέτει αυτή την αρμοδιότητα και ο εν λόγω έλεγχος πρέπει να διενεργηθεί στο πλαίσιο των εποπτικών εξουσιών που ανατίθενται στην αρχή από την εθνική νομοθεσία που μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.
87. Οι αρχές προστασίας δεδομένων είναι αρμόδιες για την επιβολή του ΓΚΠΔ. Το γεγονός και μόνο ότι ορισμένο υποσύνολο της επεξεργασίας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες δεν περιορίζει την αρμοδιότητα των αρχών προστασίας δεδομένων βάσει του ΓΚΠΔ.
- *Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων, των καθηκόντων και των εξουσιών τους στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ, θα πρέπει οι αρχές προστασίας δεδομένων να λαμβάνουν υπόψη τις διατάξεις της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και, αν ναι, σε ποιο βαθμό; Με άλλα λόγια, θα πρέπει οι παραβιάσεις των εθνικών κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες να μην λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ και, αν ναι, πότε;*
88. Η αρχή ή οι αρχές που ορίζεται/-ονται ως αρμόδια/-ες κατά την έννοια της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες από τα κράτη μέλη είναι αποκλειστικά αρμόδια/-ες για την επιβολή των εθνικών διατάξεων που μεταφέρουν την οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες οι οποίες εφαρμόζονται στη συγκεκριμένη πράξη επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτει στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Ωστόσο, οι αρχές προστασίας δεδομένων παραμένουν πλήρως αρμόδιες όσον αφορά τις πράξεις επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που δεν υπόκεινται σε έναν ή περισσότερους ειδικούς κανόνες που περιέχονται στην οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.
89. Παραβίαση του ΓΚΠΔ μπορεί επίσης να συνιστά παραβίαση των εθνικών κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Η αρχή προστασίας δεδομένων μπορεί να λάβει

υπόψη της αυτή την πραγματική διαπίστωση περί παραβίασης των κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες κατά την εφαρμογή του ΓΚΠΔ [π.χ. κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με την αρχή της νομιμότητας ή της αντικειμενικότητας βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ]. Ωστόσο, κάθε απόφαση επιβολής πρέπει να δικαιολογείται στη βάση του ΓΚΠΔ, εκτός αν έχουν δοθεί στην αρχή προστασίας δεδομένων πρόσθετες αρμοδιότητες από τη νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.

90. Αν η εθνική νομοθεσία ορίζει την αρχή προστασίας δεδομένων ως αρμόδια αρχή βάσει της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, η εν λόγω αρχή προστασίας δεδομένων έχει την αρμοδιότητα να επιβάλλει άμεσα, πέραν των κανόνων του ΓΚΠΔ, τους εθνικούς κανόνες για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (σε διαφορετική περίπτωση, δεν έχει την εν λόγω αρμοδιότητα).
- *Σε ποιο βαθμό εφαρμόζονται οι μηχανισμοί συνεργασίας και συνεκτικότητας σε σχέση με επεξεργασία που εμπίπτει, τουλάχιστον σε σχέση με ορισμένες πράξεις επεξεργασίας, στο ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής τόσο του ΓΚΠΔ όσο και της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες;*
91. Οι μηχανισμοί συνεργασίας και συνεκτικότητας που τίθενται στη διάθεση των αρχών προστασίας δεδομένων βάσει του κεφαλαίου VII του ΓΚΠΔ αφορούν την παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του ΓΚΠΔ. Οι μηχανισμοί του ΓΚΠΔ δεν εφαρμόζονται ως προς την επιβολή των εθνικών κανόνων εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Ωστόσο, ο μηχανισμός συνεργασίας και συνεκτικότητας εξακολουθεί να εφαρμόζεται πλήρως, στον βαθμό που η επεξεργασία υπόκειται στις γενικές διατάξεις του ΓΚΠΔ (και όχι σε «ειδικό κανόνα» που περιλαμβάνεται στην οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες).

92. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων αναγνωρίζει ότι η ανωτέρω ερμηνεία δεν προδικάζει το αποτέλεσμα των τρεχουσών διαπραγματεύσεων για τον κανονισμό για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Ο προτεινόμενος κανονισμός πραγματεύεται πολλά σημαντικά στοιχεία, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις αρμοδιότητες των αρχών προστασίας δεδομένων, αλλά και όσον αφορά μια σειρά άλλων πολύ σημαντικών ζητημάτων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων επαναλαμβάνει τη θέση του ότι η έκδοση κανονισμού για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες είναι σημαντική⁴³.

Για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων

Η Πρόεδρος

(Andrea Jelinek)

⁴³ Το ΕΣΠΔ κάλεσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να συνεργαστούν για να διασφαλίσουν την ταχεία έκδοση του νέου κανονισμού για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (δήλωση του ΕΣΠΔ που δημοσιεύτηκε στις 25 Μαΐου 2018).

